

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Redakcja i drukarnia: Człystochowa, ul. Armii 10. Telefon 11.

Redakcja i Administracja: Człystochowa, ul. Armii 10. Telefon 11.

Redaktor lub jego zastępca: Człystochowa, ul. Armii 10. Telefon 11.

Wydawca: Człystochowa, ul. Armii 10. Telefon 11.

Wydawca: Człystochowa, ul. Armii 10. Telefon 11.

Agencja: w Krakowie, Katowicach, Krynówku, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie.

Cena pojedynczego egzemplarza 6 kop.

Komunikaty urzędowe.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 21 listopada:

Wschodni plac boju.

Nic nowego.

Zachodni plac boju.

Liczne korzystne dla nas wysadzenia min. Na rozmaitych miejscach ożywione walki ogniowe.

Balkański teren walk.

Nowy Bazar został obsadzony. Liczba jeńców z dnia 19 listopada wzrosła na 3800, wczoraj wzięto przeszło 4400 jeńców.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat austriacki.

WIEDEN. (W. B. T.) Urzędowo donoszą 20 listopada:

Rosyjski plac boju.

Na froncie armji arcyksięcia Józefa Ferdynanda odparty został atak rosyjski na północny-wschód od Olyki.

Poza tem nic nowego.

Włoski plac boju.

W okręgu Gorycji walka toczy się w dalszym ciągu.

Oszańcowania mostowe Gorycji ponownie były daremnie atakowane na wielu punktach, a miasto ostrzeżliwano przez godzinę bardzo silnie a potem umiarkowanie.

W północnej części wyżyny Doberdo wznowił nieprzyjaciół swe natarcia z dużymi siłami tak stanowiska nasze na Monte San Michele, jako też na odcinek San Martino. Wielekrotnie dochodziło do zapasów ręcznych. Włosi wszędzie zostali odparci. Nasza linja bojowa w dalszym ciągu znajduje się w naszych rękach.

To samo można powiedzieć o stanowiskach naszych pod Zagora, gdzie przeciwnik wtargnął do barykad na drodze, lecz w zwyciężonej walce na blizki dystans, został w zupełności przepędzony.

Lotnicy nasi obrzucili bombami Verone, Vicenze, Tricesimo, Udine i Cervignano.

Serbski plac boju.

Armja generała piechoty v. Koevessa obsadziła Nova Varos i przekroczyła linję Sjenica—Durga Paljana—Raska.

Na południowy-wschód Rasli wojska C. i K. wzięły do niewoli 2000 Serbów.

Wojska niemieckie generała Galwitza walczą na południe od Prepalacu, a armja generała Bojadjewa w okręgu Goljak-Planina.

Przy pomocy oręża trzech wojsk (sprzymierzonych nieprzyjaciół) został wczoraj wyparty z ostatniego kawałka terenu Starej Serbji.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler.

Komunikat turecki.

Główna kwatera turecka donosi:

Na froncie dardanejskim trwał zwykły miejscowy pojedynk ognioy. Pod Seddul-Bahr silna walka obu stron na bomby. W centrum i na pozostałych frontach nie wydarzyło się nic nowego, za wyjątkiem starć pomiędzy słabymi oddziałami i patrolami.

Komunikat bułgarski.

Główna kwatera donosi 16-go listopada:

Oddziały nasze obsadziły dzisiaj Prilep.

Wojska nasze operujące w okolicy Petrova i Kalkadelen (Tetowo) posunęły się dziś ku południowi. Pobity one Serbów i obsadzili Gostiva, skąd ścigają nieprzyjaciela w kierunku Kichevy.

Armja nasza, operująca w odcinku pomiędzy granicą bułgarsko-serbską a okolicą Leskovacu, następuje Serbom na pięty. Doszła ona do linji Orchanowska Planina — wzgórze 1128 — wieś Radivolac — góra Poplice, wzięła 300 jeńców, oraz zdobyła jedną baterję, liczącą 4 dział a wraz z zaprzęgiem, oraz liczny materiał pionierski.

Komunikaty francuskie.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 19 listopada:

Po południu: Od ostatniego sprawozdania nie wydarzyło się nic znamiennego.

Wieczorem:

W Alzacji miała miejsce Lardzo ożywiona walka artylerji na wyżynie Uffholz i na Hartmannswellerkopf, oraz walki pomiędzy rowami ochronnymi na granaty ręczne. Na reszcie frontu noc minęła spokojnie

Komunikat rosyjski.

Wielki sztab. generalny donosi 18 listopada:

Front zachodni: Na całym froncie w ogólności niema zmiany. Przy szosie do Mitawy na południowym-zachodzie od Olaj Niemcy atakowali w nocy na 17 listopada, ale ich odparty nasz ogień artyleryjski i ogień karabinów maszynowych.

Przy opuszczonych niemieckich rowach strzeleckich w pobliżu jeziora Swenten, na zachodzie od Dźwińska, leżało wiele jeszcze niepochoowanych zwłok Niemców.

Na froncie jezior Dryświata i Bogińskiego nieprzyjacielska artylerja utrzymywała miejscami bardzo gwałtowny ogień.

Na lewym brzegu Styru przy kolei Kowel—Sarny atakował nieprzyjaciół z Miedzwidza Podczerewice—Nowe (w odległości 12 kil. od Czartoryska w dół Styru), ale go powstrzymano ogniem.

Komunikat angielski.

Feldmarszałek French donosi 18 listopada:

W nocy z 16 na 17 b. m. wpadły mały oddział naszych wojsk w przednie rowy nieprzyjacielskie na południowy-zachód od Messines; po zakuciu bagnietami 30 nieprzyjaciół ludzi,

nasi wrócili. Stracili 1 w poległym i lekkoannym. Przywiedli 30 jeńców. Jest to wypadek, o którym nieprzyjaciół twierdzi, iż odparty atak znie naska na drogę Messines—Armentieres.

Komunikat belgijski.

Główna kwatera donosi 19 listopada:

Słaba działalność artylerji wśród naszych oddziałów przednich i w okolicy Peryves. Działła nasze odpowiadają niemieckim i rozpedziły na różnych miejscach przed naszym frontem robotników nieprzyjacielskich.

Podczas obydwoch ostatnich nocy, lotnicy nasi ostrzeliwali stanowiska niemieckie pod Cuen.

Komunikat czarnogórski.

(B.T.W.) Urzędowo donoszą 16-go listopada:

Nasza armja z Sandzaku, która została zaatakowana przez bardzo przeważające siły, musiała się cofnąć do swych stanowisk nad Driną. Straszna burza śniegowa utrudnia bardzo wszędzie operacje.

Na wszystkich frontach trwają ożywione walki artylerji.

Przeciw Grecji.

Z Lugano donoszą do „Berliner Tageblatta“: Koncentracja flot koalicyi w Pireusie (porcie Aten) i w Salonikach już się rozpoczęła. Lord Kithener przybył do Salonik i odbył natychmiast naradę wojenną. Prasa rzymska oświadcza jednomyślnie, że koalicya nareszcie naciągnie inne struny.

Medjołański „Corriere della Sera“ podaje wiadomości półurzędowe, że koalicya wystąpiła już z żądaniem swemi w Atenach, domagając się kategorycznego określenia stanowiska, któreby Grecja zajęła w razie wkroczenia na terytorjum greckie cofających się wojsk serbskich, lub ścigających je wojsk niemiecko-bułgarskich. Poza tem koalicya domaga się zupełnej rękoi, bezpieczeństwa ze strony Grecji dla armji koalicyi, która wyładowała w Salonikach. Obecność lorda Kithenera i Denys-Cochina w Grecji ma zniewolić rząd grecki do ustępstw.

Ładowanie wojska w Salonikach.

Z Paryża donoszą do londyńskiego „Daily Maila“, że jak obliczono, nie sposób wyładować w Salonikach więcej niż 5.000 żołnierzy dziennie, dla wyładowania zatem armji, liczącej 300.000 ludzi, potrzeba dwu miesięcy.

200 wyroków śmierci.

Do „Hamburger Nachrichten“ donoszą ze Sztokholmu:

Redaktor szwedzkiego dziennika socjalistycznego, „Arbetet“, posel do parlamentu, dr. Gunnar Loewegren, który niedawno był w Włoszech, opisyuje następującą scenę z Florencji:

Kiedy przybyłem na dworzec, napelniał go tłum ciekawych, a na pytanie, co się tu dzieje, odpowiedziano mi, że ludzie zbrali się, aby zobaczyć socjalistów, którzy mają być rozstrzelani.

Szkańci przechodzili grupami po dwudziestu pod silną strażą. Mieli

jeszcze na sobie mundury wojskowe. Wśród szaro ubranych piechurów, widać było też grupę niebieskich bluz marynarskich.

Było tych skazańców około dwustu. Z nienawiści do wojny nie ustuchali rozkazu i nie wyszli w pole na nieprzyjaciela. Sąd wojenny skazał ich na śmierć. Teraz wieziono ich do Arezzo na rozstrzelanie.

Większość usiłowała zachowywać się ze swoboda, a niejeden nawet wyzywało.

Jak było wpędzono ich do wagonu, dla nich przygotowanych. Okna tych wagonów były okratowane.

Sprawca wojny w Niewoli.

Do dziennika wiedeńskiego „Die Zeit“ donoszą z Sofji, iż popularny pułkownik serbski Popowicz znajduje się obecnie w niewoli bułgarskiej. Popowicz głośny jest na cały świat, jako najwłaściwszy sprawca zamachu na austriackiego następcę tronu, a przez to i jako jeden z głównych „twórców“ całej wojny światowej. Z tego też powodu dostanie się Popowicza do niewoli bułgarskiej posiada samo przez się niemałe znaczenie polityczne, wydalenie bowiem z armji serbskiej Popowicza było swego czasu jednym z najważniejszych warunków austriackiego ultimatum, wystosowanego do Serbji.

Postawa Rumunji.

Jak donoszą z Bukaresztu, w wczorajszym zebraniu ludowem brał udział około 2000 osób. Mikołaj Flewa oświadczył z naciskiem, że położenie Rumunji jest trudne. O zachowaniu się Rumunji niechaj rozstrzyga parlament, a nie rada koronna. Rumunja powinna dążyć do spełnienia swych życzeń narodowych. Krajowi nie wolno prowadzić interesów politycznych. Czas nie po temu, żeby naród przelewał swą krew dla interesów swoich przyjaciół, w każdym razie trzeba czekać aż do zebrania się parlamentu.

Rosjanie nad granicą rumuńską.

Z Tulczy donoszą do pism bukarzeszteńskich:

General Wiesztołkin dokonał przeglądu wojska rosyjskiego, zebranego w Kilji i Izmaile, oraz rozkazał przygotować miejsce dla nowej dywizji. Do Izmailu przybywają wciąż z głębi kraju zapasy żywności. Koncentrowanie wojska rosyjskiego na granicy rumuńsko-besarskiej trwa w dalszym ciągu.

Konferencja rumuńska-rosyjska.

„Domineata“, „Universul“ i inne pisma donoszą, że obecnie odbywa się w Silistrji bardzo ważna rosyjsko-rumuńska konferencja. Minister robót publicznych, Anghelescu, minister rolnictwa Constantinescu, sekretarz stanu w ministerjum wojny generał Ilescu i deputowany Vintila Bratianu, powinowaty prezesa ministrów, biorą udział w tej konferencji.

Rząd rosyjski wysłał do Silistrji, jako specjalnego pełnomocnika, księcia Urusowa, znawcę stosunków na Bałkanie, kilkakrotnie już poprzednio delegowanego od wschód do

przeprowadzenia ważnych poleceń rządu. Dzienniki bukareszteńskie żywo interesują się tym zjazdem, przypisując mu ogólnie duże znaczenie. W kołach politycznych zaprzeczają jednak, jakoby na konferencji tej miano się zajmować sprawami o charakterze wojskowym. Wyraźnie przytem pisma zaznaczają, że inicjatywą tej konferencji wyszła ze strony Rosji.

Opinia Goromykina.

Z Piotrogradu donoszą do Kopenhagi: Według informacji „Birzewija Wiedom.” prezes ministrów Goromykin rozmawiał z korespondentem pism angielskich i francuskich i powiedział między innymi:

„Rosja w obecnej wojnie silnymi więzami związana jest z Anglią i Francją. O zawarciu pokoju oddzielnego przez Rosję z państwami centralnymi nie może być mowy

Co do wewnętrznych stosunków politycznych w Rosji, prezes ministrów zastrzegł, że musi być w tym zakresie bardzo powściągliwym. Może tylko powiedzieć, iż rząd zatrudni Dumę tylko takimi kwestjami, które mają ścisły związek z kampanją. Wszelkie inne kwestje muszą być odroczone aż do końca wojny.

Opinia gen. Ruzkija.

Korespondent rozmawiał także z generałem Ruzskim. Generał oświadczył, że jest wrogiem żuźdeń i fantazji. Na zapytanie: Jak się rzecz przedstawia u Niemców, generał odpowiedział: Może źle, może średnio, a może i dobrze.

Fowrót rannych do boju.

W „Nowoje Wremia” Mienszikow wskazuje złą organizację leczenia rannych żołnierzy.

Według cyfr przez niego przytoczonych, w wojsku niemieckim 60 proc. rannych wraca na front. W Rosji zaś wraca zaledwie 15 proc. W niemieckiej zatem armji na 1 milion wycofanych z frontu żołnierzy wraca 600,000, czyli o 420,000 więcej, niż w Rosji. k

Charakterystyczne.

„Russkoje Słowo” donosi, że książki naukowe w Moskwie wystąpiły ze zbiorowym protestem, w którym zaznaczono, iż prawie wszystkie gmachy szkolne zajęte są na lazarety, gdy tymczasem żadnego z kinematografów ani żadnej z wielkich restauracji los ten nie spotkał. k

Nad Isonzo.

C. i k. wojenna kawateria prasowa donosi:

Wśród ulewnej deszczu prowadzą dalej wiosi ataki swe na froncie Isonzo

Niekorzystna pogoda, która generałowi Cadorna już tylekrotnie stawała na przeszkodzie, obecnie również utrudnia jego operacje, wobec czego siła ataków znacznie osłabła. Tylko na skrajno wyżyny Doberdo posuwa-

jącym się pod ochroną silnego ognia artylerji oddziałom włoskim udało się wtargnąć do austriacko-węgierskich rowów ochronnych. Obróńcy, zwłaszcza bataljony węgierskie stawiły dzielny opór i wykonawszy kontratak, wyparły przeciwnika z zajętych kawałków rowów. k

Zguba ważnych dokumentów.

Donoszą z Kopenhagi: Adjutant, generał-major Dżunkowski pozostał przez zapomnienie w samochodzie tekę z nadzwyczaj ważnymi dokumentami. Papiery owe zginiły. Policja skwapliwie poszukuje owego samochodu, ale, jak dotąd, na próżno. Dżunkowski otrzymał dymisję.

Zatopione złoto.

Do „Timesa” donoszą, że na włoskim parowcu osobowym „Ancona”, zatopionym przez austriacką łódź podwodną, znajdowały się 4 miliony franków w złocie, przeznaczonych dla jednej z firm w San Francisco.

Zbrojenia w Persji.

„Nowoje Wremia” donosi z Teheranu, że perski Medżlis zatwierdził projekt zorganizowania 100.000 żołnierzy czysto muzułmańskiej krwi.

Otwarcie kolei.

Według doniesienia „Frankf. Ztg.” w tych dniach otwarta została kolej Ałtajska na Syberji. Budowę tej kolei ukończono na rok przed oznaczonym terminem.

Kolej Ałtajska, przebiegająca Syberję na przestrzeni 500 mil z południa na północ, ma duże znaczenie gospodarcze, gdyż przecinając najżywniejsze i najbogatsze części południowej Syberji, umożliwia dowóz bardzo wielu cennych płodów. Znaczenie tej kolei w obecnej wojnie jest także bardzo ważne, gdyż zmniejsza przeciążenie wielkiej kolei syberyjskiej ładunkami wojskowymi. g

Z Warszawy.

Z Uniwersytetu.

We wtorek zapisało się na uniwersytet około 200 kandydatów na słuchaczy, tak, że dotychczas liczbą zapisanych wynosi około 700. Dużo kandydatów na studentów zapisuje się z prowincji, między innymi z Łodzi, Lublina, a wczoraj złożył podanie o przyjęcie i kandydat z Wilna.

Znaczna liczba podań o pozwolenie na przyjazd kandydatów na studentów napływa do zarządu cywilnego.

Kiliński.

W archiwum warszawskim przy ul. Długiej jest akt zejścia s. p. Jana Kilińskiego, tej treści:

„Roku tysiąc osmset dziewiętnastego, dnia dwudziestego dziewiątego miesiąca stycznia o godz. 3 z południa. Przed nami niżej podpisanym

urzędnikiem Stanu cywilnego gminy niniejszej stawił się Imci Panowie: Mateusz Samborski, majster mieszkający w Kamienicy w Ryнку miasta Starej Warszawy pod liczbą 69, Mikołaj Gaworkiewicz, lat czterdzieści liczący, takżo kunsztu szewskiego majster, mieszkający w Warszawie w Kamienicy przy ulicy Dunaj pod liczbą 148 — pierwszy świadek Zięć niżej wymienieni się mającego Zmarłego, a drugi Sąsiad, i oświadczył nam, iż dnia dwudziestego ósmego miesiąca stycznia i Roku bieżącego, o godzinie dziesiątej z rana, w zamieszkanu i domu swoim, przy ulicy Dunaj, pod nr. 145 będącym, Jan Kiliński, żonaty, obywatel miasta Warszawy, rodem z miasta Strzemeszna w Wielko-Polsce leżącego (Rodzice jego nie żyją), żyjący na świecie lat pięćdziesiąt dziewięć, umarł, pozostawiający po sobie prawą małżonkę powtórnaną Anastazję z Jasińskich, lat mającą trzydzieści cztery, mieszkającą w domu przy ulicy i pod liczbą, jak wyżej, i Dzieci Siedmiuro, jako to: z pierwszego małżeństwa — Franciszka lat 34, Wawrzeńca lat 22, Marjanę lat 29 i Agnieszka lat 27. Z powtórnego zaś małżeństwa: Antoniego lat 5, Ignacego lat 4 i Józefę rok jeden miesiący sześć-mających”. Poczem oświadczający się z zeznaniami, akt niniejszy po przeczytaniu owego podpisali „Bruno Szymon Rożański, urzędnik Stanu cywilnego”. — „Mateusz Samborski”. — „Mikołaj Gaworkiewicz.”

KRONIKA

O Polsce i dla Polski.

W niedzielę 21 listopada z woli Ojca Świętego Benedykta XV we wszystkich świątyniach katolickich świata całego kapłani zgromadzonym na nabożeństwie wiernym mówić mieli o Polsce, o jej bólach, cierpieniach i klęskach; mówiąc o tem wszystkim sercem pełnem współczucia, zachęcając słuchaczy do składania ofiar na rzecz Polski, by jej sił dodać ku przetrzymaniu godzin nad wyraz ciężkich i zachęcając do modlitwy za Polskę, by zboliała wyczerpana ujrzała wreszcie szczęście i spokój.

Arcybiskup Metropolita warszawski ks. Aleksander Kakowski odezwał z dnia 8 października zarządził na niedzielę 21 listopada b. r. specjalne nabożeństwa:

Przed prymarią w kościołach na Jasnej Górze, Św. Zygmunta, Św. Rodziny, Św. Barbary, w kościełku dawniej Panien—Im. Marii w Alei III, słowem we wszystkich świątyniach katolickich wygłoszona była nauka na temat: „miłosierdzie chrześcijańskie źródłem wiecznej nagrody w niebie”; po nauce kapłani zapowiadali kwestę na głodnych rodaków i odmawiali wraz z ludem litanję do Matki Boskiej na intencję Ojca

Świętego, Biskupów całego świata oraz wszystkich ofiarodawców.

Suma odprawiana była z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, podczas której wypowiedziane były kazania na temat: „praktykowanie miłosierdzia chrześcijańskiego wobec potrzeb bliźnich w czasach dzisiejszych”; po nauce kaznodzieja zapowiadał znów kwestę i prosił o modlitwę na tę samą intencję.

Po sumie Najświętszy Sakrament pozostawał do publicznej adoracji. O godz. 4 po zwykłych niesporach kapłan wobec Najświętszego Sakramentu odmawiał z ludem częstą Różańca, litanję do Matki Bożej i Modlitwę Ojca Świętego Benedykta XV o pokój.

Ze św. Cecylii.

Wczoraj w poniedziałek dnia 22 listopada przypadała uroczystość patronki muzyki, św. Cecylii rzymskiej, zmarłej śmiercią męczeńską około roku 280, wyobrażaną zwykle przy harfie lub organach, słuchających z zachwytem dźwięków spływających z nieba, a to dlatego, że lubiła muzykę i śpiewała psalmy Dawida, wtorując na harfie lub psalterjonie. We wszystkich też kościołach odprawiano wczoraj ku jej czci ranne nabożeństwo. Tak na Jasnej Górze, jak w parafjalnym kościele św. Zygmunta o godz. 10 rano odprawione zostały Msze św. w czasie których śpiewały pełne chóry, w bazylisce pod dyrykcją p. Drobna, u Fary pod batutą p. Makoszy.

Z Jasnej Góry.

W niedzielę na Jasnej Górze porządek nabożeństw był zwykły. Rano w kaplicy Najśw. Marii Panny prymarię odprawił o. Piotr, sumę na wielkim kościele celebrował świecki ksiądz, Branik, słowo Boże wygłosił o. Paweł, który po południu odprawił również nieszpory.

W czasie nabożeństwa kapłani zbierali na tacki ofiary od wiernych, zgodnie z wolą Ojca Św. na dzień ten wyznaczone.

Zaspy śniegowe sprawiły, że wierni zgromadzili się niezbyt licznie; zwłaszcza nie było widać strojów wieśniaczych.

Przeor Jasnej Góry.

Do chwili ustalenia następstwa po zmarłym w dniu 16 października b.r. przeorze o. Justynie Welońskim, obowiązki przełożonego o.o. Paulinów na Jasnej Górze pełni w dalszym ciągu o. Piotr Markiewicz.

Dzisiejsze posiedzenie Rady Miejskiej.

Na dzisiejszy wtorek 23 listopada godz. 4 po południu w wielkiej sali Magistratu zamierzone jest zwolanie posiedzenia Rady Miejskiej pod przewodnictwem prezesa, dr. Józ. Marczewskiego.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie projektów regulaminu Rady.
2. Wybór Komisji redakcyjnej.

UWAGI
w sprawie programu szkół początkowych.

Program

Nauki Religji Rzymsko-Katolickiej dla szkół ludowych i miejskich.

(Ciąg dalszy).

Czy P. Bóg, wymierzając karę za grzech na Adama i Ewę, nie ulitował się nad ludźmi? Jak długo czekali ludzie na przyjsięcie obiecanego Zbawiciela? Adwent. Roraty. (Obrazy: P. Bóg karzący pierwszych rodziców i dający obietnicę odkupienia ludzi; Niepokalane Poczęcie N. Maryi Panny; Anioł z mieczem ognistym).

Artykuł II. „I w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedynego, Pana naszego.”

Pogadanka. Jan Chrzciiciel. Jezus Chrystus.

Wyjaśnienie. Kto jest obiecanym Zbawicielem? Jak się inaczej na-

zywa Syn Boży? Co znaczy Jezus? Co znaczy Chrystus? Dlaczego Pana Jezusa nazywamy Chrystusem czyli Pomazane(m). Obrazy: Jan Chrzciiciel (Chrystus).

Artykuł III. „Który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny.”

Pogadanka. Życie P. Jezusa, (począwszy od zwiastowania, należy wyklądać w dalszych pogadankach, z zastosowaniem praktycznym do życia i postępowania dzieci, i z uwzględnieniem roku kościelnego.)

Wyjaśnienie. Kto był Matką P. Jezusa? Komu była oddana w opiekę? Z jakiego pochodzili rodu N. Marya Panna i św. Józef? Czem się trudnił św. Józef w Nazarecie po zaślubinach i jak zarabiała na życie N. Marya Panna? Kto zwiastował Maryi, że zostanie Matką Boga? Za czyją sprawą P. Jezus stał się człowiekiem? Ile jest osób, a ile natur w Panu Jezusie, skoro jest Bogiem i człowiekiem? Czy P. Jezus miał początek? Gdzie się narodził P. Jezus? Betlelem leży w jakiej ziemi? Jak dawno narodził się P. Jezus? Czy P. Jezus jako człowiek ma ojca?

Czem był dla Pana Jezusa św. Józef Oblubieniec N. Maryi Panny? W jaki sposób Najświętsza Rodzina uświęciła pracę i ubóstwo? (Obrazy: Zwiastowanie N. Maryi; Betlelem i Nazaret; narodzenie P. Jezusa; św. Rodzina.)

Pogadanka. Obchód wigilijny, kolendy, Pasterka, szopka, jasełka, boże drzewko. Święto Bożego Narodzenia — trzy msze św. Uroczystość św. Szczepana — owies. Dzień św. Jana Ewangelisty — wino. Dzień św. Młodzianków. Oktawa Bożego Narodzenia — Nowy Rok.

Wyjaśnienie. Jaka modlitwa przypomina nam zwiastowanie i narodzenie Pana Jezusa? Jak często wypada odmawiać Anioł Pański? Jaki obchód przypomina nam narodzenie P. Jezusa w stajence? Dlaczego jest zwyczaj poszczenia w Wigilię do ukazania się pierwszej gwiazdy? Co nam powinien przypominać stół wigilijny? Dlaczego na stół wigilijny kładą siano? Co nam przypomina obrus na sianku? A co wyobraża opłatek? Co przypominają śpiewane po wieczery wigilijnej wesołe kolendy? Na jaką pamiątkę Mszę św.,

zwaną „Pasterką”, kapłani mogą odprawić o północy? Pokłor pasterzy. Dlaczego na „Głorya” w czasie Pasterki biją we wszystkie dzwony? Pogadanka. Pokłon Trzech Króli. Ucieczka do Egiptu

Wyjaśnienie: Co zwiastowało na niebie narodziny F. Jezusa w Betleemie. Skąd za gwiazdą dążyli Trzej Królowie? Kogo przedstawiali ci Trzej Królowie, dążący do łożka? Przed kim stanęli w Jerozolimie? Czem się Herod zatrwożył? Kogo Herod pytał, aby sprawdzić mowę Trzech Króli? Czy Herod naprawdę chciał się pokłonić P. Jezusowi? Co uczynili Trzej Królowie, gdy wyszli do stajenki? Jakie złożyli symboliczne dary? O czem ich ostrzegł anioł we śnie? Co poświęcają kapłani w kościele w uroczystość Trzech Króli? Co się pisze kredą poświęconą? Co oznaczają litery K+M+B? Czy Trzej Królowie dobrze zrobili, że nie dopelnili przyrzeczenia danego Herodowi i omiłą z powrotem Jerozolimę? Dlaczego Herod chciał okłamać Trzech Króli? Co rozgniewany uczynił? (d. c. n.)

Otłara Poznania dla głodnych.

Tow. Dobroczyńności dla Chrześ. otrzymują do pośrednictwem Rady powiatowej 12,346 rb. w miesiąc rosyjskiej od Komitetu Poznańskiego na rzecz głodnych w Częstochowie. Suma ta, na razie została zdeponowana w Banku Handlowym warszawskim, będzie obrócona na kuchnię Doradcy Pomocy.

Opłaty pocztowe.

Magistrat m. Częstochowy ogłasza, że należność za doręczanie korespondencji przez pocztę miejską do domu wynosi:

1. za telegramy i listy pociągowe po 20 fen. czyli 12 kop
2. za przekaazy pieniężne od sztuki po 10 fen. czyli 6 kop.

Adresaci, którzy przyjęcia listów w dniu sobotnim odmówią, będą przy powrotem doręczaniu zmuszeni zapłacić podwójną należność.

Pieniądże do odebrania.

W biurze Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9 są do odebrania pieniądze dla następujących osób:

- Z dnia 20 listopada.
- 1241—Grankiewicz Stanisław—40 m., 1242—Utykowska Genowefa—120 m., 1243—Dawid Marjanna—60 mk., 1244—Jaskiewicz Marja—24 m., 1246—Grzegorzewski Aleksander—10 mk., 1247—Izdebska Stefanja—5 m., 1248—Cichowska Stanisława—60 m.

Po odbiór pieniędzy zgłaszają się należy do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9, w czasie między 10 rano a 2 po połud., zapamiętawszy numer, poprzedzający nazwisko.

Zaginiony chłopiec.

W Zielone Świątki wyszedł z Częstochowy 13-letni Bronisław Karolczyk blondyn roznosiiciel gazet i dotąd nie wrócił, udał się podobno w kierunku Kielec i dalej, koby coś wiadział o zaginionym prosimy o zawiadomienie rodziców, Zawodzie dom Otocckiego.

Kradzieże.

Herszlik Winter, zamieszkały przy Rynku Wieluńskim w domu Nr. 4, zameldował, iż w nocy z soboty na niedzielę skradziono mu z komórki 2 gołbie.

Sprawcy nieznan.

W nocy z niedzieli na poniedziałek Stanisławowi Widerskiemu (ulica św. Rocha) skradziono 2 pary obuwia. Sprawcy niewykryci.

Prawdziwie szczęśliwym jest ten, kto wszelkie troski i sprawy codzienne swego „ja” poświęca jakiegokolwiek bądź idei.

Z Piotrkowa.**Ukarany wójt.**

„Dziennik urzędowy austriackiej komendy obwodowej” w Opatowie donosi:

Wójt gminy Ossy, Franciszek Bykowski starał się ukryć pieczęć gminną z napisem rosyjskim, przez co nie tylko dopuścił się grubego nieposłuszeństwa wobec wydane go zarządzenia, lecz ponadto wykazał, że nie rozumie dobrodziejstwa wprowadzenia języka polskiego w miejsce rosyjskiego.

Franciszek Bykowski, jako nieposłuszny funkcjonariusz gminy, a zarazem jako niegodny zaufania współpracownik, zostaje złożony z urzędu, a w miejsce jego wprowadzonym w urzędowanie jako wójt Stanisław Urbańczyk z Brudzenic.

„Powyższe zarządzenie podaje się do publicznej wiadomości z tym nadmienieniem, że przeciw wszystkim, którzyby w przyszłości dopuścili się podobnych wykroczeń zastosowane będą o wiele surowsze środki”.

POWIATSKA**o niegrzecznej Polci.**

Mała Polcia była bardzo niegrzeczna dziewczynką. Lubiała robić na przekór dorosłym, nie słuchała mamy, ani taty, ani nawet ciotek, które na przemian karcili ją lub obdarzali cukierkami. Bała się ona prawdziwie starej niani z którą żartować nie było wolno.

Gdy Polci strzeliła do główki jakas fantazja zaraz zjawia się niania z nahajką i mówiła: „Polciu! uspokój się, bo może być z tobą źle. Polciu. Bie zamknę cię w zimnym, ciemnym pokoju”.

Więc Polcia była poslušna... aż do czasu.

Pewnego pięknego poranku, nianię, która ostatnimi czasy rozpiła się i zniedołażniała, odprawiono, a do Polci na wychowawczynię przyjęto pannę Klarę. Panna Klara miała bardzo miły system pedagogiczny. Nie biła dziewczynki, pozwalała jej na rozmaite zabawy, których wzbraniała niania. Jeden warunek stawiała Polci: „musisz mi zawsze z góry powiedzieć, w co się chcesz zabawiać”.

Któregoś dnia Polcia postanowiła zrobić niespodziankę swojej miłej bonie. Razem z innymi niegrzeczniemi dziewczynkami i chłopczykami zabiła się w przedstawienie amatorskie, na którym kpili z tamtej niani... Oczywiście Polcia łudziła się, że

sprawi — tem przyjemność pannie Klarze.

Ale panna Klara miał ucieszyć, rozgniewała się srodze — Nie ładnie jest wysmiewać się ze starszych... — (Ktoś mi zaręczy, że poza moimi plecami nie śmiejesz się ze mnie)... a jeżeli już koniecznie chcecie, to trzeba mnie wprzódzi zapytać.

I Polci! za nieposłuszeństwo poszła na dzień do kęta.

(„Warszawski Dziennik Polski”).

Jak się odżywiać?

Dziś ponad całą politykę Dyplomataczyń naszych przadek Jest kwestja: jak ucieszyć grdykę, A także brzuszek i żołądek?

Jest trzeba: dogmat nad dogmaty Nie wydrzesz go z ludzkiego rotu: Niech grają w kolo nas armaty, Byle nie grały kiszki z głodu.

Jest trzeba! — ale co? — pytanie! Zagadka! — o narodzyskie hasło! — Gdy nic na targach nie dostanie, Gdy szczeża męka, mleko, masło!

Ba! moi mili! — nie zasługa Kupuje tylko go z szklankę wszelki, Lecz kto z czegoś coś wystruga: Ten jest dopiero człowiek wielki!

Obywatelko znam: ta ninie Kupuje tylko go z szklankę krupy I daje licznej swej rodzinie Arcyposilne z gwóźdźnia zupy.

Młodzieniec pewien, sztuki chluba: Słomiany wywar w szklankę toczy, Za cukier starczy, gdy mu luba Do tego robi siódkie czy.

Gdy kartofelki zbyt jałowe (Morały wywróć wprost na nice), No i susz sobie przytem głowę, By najłudziejście robić „wice”.

Rozmaitości.**Stefan Batory założycielem twierdzy Dźwińskiej.**

W r. 1582 król polski Stefan Batory ocenając znakomite położenie Dyneburga i jego znaczenie pod względem strategicznym, kazał usypać dokoła miasta wielki ziemny okop i miasto ufortyfikować. Od tego czasu Dyneburg jako twierdza, podczas różnych wojen ważniejsze spełniał zadanie.

Podobnie i w r. 1812, podczas wyprawy Napoleona na Moskwę, Dyneburg i Dryssa, położona bardziej na

wschód, nad rzeką tej samej nazwy, która w tem miejscu łączy się z Dźwiną, stanowiły dwa warowne obozyska nad Dźwiną, przy których pomocy Rosjanie zamierzali uniemożliwić Francuzom przejście na drugi brzeg rzeki.

Po roku 1812 Rosjanie kilkakrotnie pracowali nad rozszerzeniem i uzupełnieniem sztańców Dyneburga. Później jednak poddano rewizji rozpatrywania odnośnie do znaczenia twierdzy dyneburskiej bo w r. 1897 zdegradowano ją do rzędu twierdz magazynowych.

Sile odpornej fortów i okopów nie należy przypisywać zbyt wysokiej wartości. Co najmniej są one przestarzałe i wobec dział nowego systemu nie wchodzi już w rachubę. Najlepszą w każdym razie pasywną obronę Dyneburga stanowią bagna, otaczające miasto po obu stronach rzeki.

Oryginalny projekt.

Zniemczenie nazw miesięcy proponuje na serjo pismo „Neues Leben”, nazywając imiona łacińskie bezsensownymi.

A więc chce ono wznówić starożytnie nazwy: Hartung, Hornung, Lenzmond itd. w miejsce powszechnie w całym świecie zrozumiałych nazw łacińskich.

Z tego powodu „Leipziger Tagblatt” robi słuszną uwagę, że jakkolwiek chwalebne są usiłowania oczyszczenia języka z obcych naleciałości, jednak powinno się unikać przesady i nie wyrzucać słów, które sobie już dawno zdobyły prawo obywatelstwa, gdyż zbytby gorliwość może zrazić i najgorliwszych zwolenników i tylko zaszkodzić sprawie.

Język polski w Niemczech.

Polskim językiem uczyniają się Niemcy interesowa: „Braunschweigische Landeszeitung” z 24 września b. r. podaje wskazówki, jak czytać i wymawiać charakterystyczne polskie brzmienia, jak sz. cz. rz. i. i. — a dyrekcja orientального seminarjum organizuje publiczny kurs języka polskiego dla urzędników bankowych i kupców.

Otwarcie tego kursu nastąpiło już 18 października b. r. g

Kobiety w służbie wywiadowczej awiatki wojennej.

Jak donosi „Petit Journal” w tych dniach kilka paryskich lotniczek powołanych zostało do pełnienia służby lotniczej na froncie francusko-niemieckim.

M-me Richter, sekretarka general-

25)

MALŻENSTWO**WŁADYSŁAWA IV.**

Romans historyczny.

(Dalszy ciąg).

— Więc muszę być za to niezmiernie wdzięcznym pani ambasadorowo? Więc domagasz się pani zadosy uczyznienia? W jakiej formie i w jakim czasie? Czy nie raczysz pani z łaski swojej postawić mi ultimatum?

— Jeżeli Wasza Królewska Mość zezwolił raczy najmiłościejwie za jutro o tym samym czasie stawiać się przed Waszą Królewską Mością, prosząc o oznajmienie mi postanowien twoich, Najjaśniejszy Panie.

— A jeżeli, jak już pani oświadczyłem i oświadczać po raz wtóry, że moim nieodwołalnym postanowieniem nieuznać księżniczki jako mojej żony, ogłosić dopełnione małżeństwo jako nieważne i nie mające żadnego znaczenia, co w takim razie uczynisz pani ambasadorowa?

— Odjadę, a Wasza Królewska Mość odpowiesz za skutki, jakie z tego wynikną.

— Jakiego rodzaju będą te skutki?

— Stanowczo ich oznaczyć nie

możę; wszakże, jeżeli jest życzeniem Waszej Królewskiej Mości, to powiem mu na to, co doradzę królowi i królowej regentce. Mogę zapewnić Waszą Królewską Mość, że w tym względzie niewątpliwie znajdę poparcie u kardynała Mazarińnego. Poradzę zaś: „Za hańbę i obrabę wyrządzoną Francji domagać się zadosyuczynienia z bronią w rękę!”

— To pani marszałkowa w każdym wypadku ogłosisz krucjatę przeciwko Polsce, która wyciągnie tą samą drogą, jaką obecnie powróciła pani do Francji? Krucjatę przeciwko królowi, nieznanemu małżonki, z którą rozdziela go jej sposób postępowania w życiu.

— Tem więcej radzić będę, aby chycono się środków gwałtownych, gdy Wasza Królewska Mość przyjaźni okazującą księżniczkę uwiecznyłeś zapisanymi wyrzeczeniami, a nigdy nie doświadczyliśmy wyrażami. Wiem, że dla wojsk francuskich wielce niedostępną jest Polska, ale jednak, gdy zajdzie potrzeba, znajdują się inne środki, mianowicie: wysłanie floty na morze.

— Aha! chcesz pani zaatakować mnie od ładu i od morza. Czy pani marszałkowa nie powinna czasem zamiaru objęcia dowództwa nad flotą, stawiania się na czele gromotnoszących zastępów. Podziwiam panią doprawdy!

— Zanim to nastąpi, Najjaśniejszy Panie, w rękach króla i królowej-regentki, jak również w rękach dyplomacji francuskiej spoczywają środki zażądania od Was Najjaśniejszy Panie stanowczego zadosyuczynienia. Wyrok najwyższego sądu z królów i królowych, księząt i księżniczek Europejskich dworów, wprawdzie niemający cech formalnych aktów, ale jednak moralnej przewagi, niezawodnie ogłoszony zostanie wszędzie i wywrze wpływ niezaprzeczony. Prócz tego wysłamy poselstwo, jako dowód niewątpliwej potęgi Francji, z jednym z najdzielniejszych feldmarszałków na czele, jednym słowem, użyjemy wszelkich możliwych sposobów. Gdy i te nie pomogą, chwycimy się ostateczności. Oczem mam honor w imieniu króla i królowej-regentki wypowiedzieć Najjaśniejszemu Panu, zapewniając go, że każdy francuz z radością wejdzie w szeregi mające pomścić obrazę ojczyzny!

— Pani marszałkowo, dziękuję pani, że mi podajesz sposobność za kilka dni znowu odbyć z panią konferencję, którą spodziewam się, z obu stron w równie spokojnym, przyjacielskim tonie prowadzoną będzie. Stanowczo jednak oświadczam, że dzisiejsze nasze posiedzenie nie miało urzędowego charakteru. Wiesz pani, że prosiłem ją o

odwiedzenie chorego. Przekonywałem się, że jestem chory, cierpiący. Racz pani zawiadomić o tem swój dwór W zaufaniu przecież przyjm zapewnienie, że co postanowiłem tego nie zmienię. Spodziewam się zarazem, że mi pani dopomoczesz do wykonania go z zachowaniem wszelkich względów i grzeczności, jaką winien jestem królowi, królowej-regentce i nawet tobie pani. Pozwól mi pani dać tego dowód, gdyż prosić cię będę po skończeniu tej, przez panią uważanej urzędowej wizyty, o inną zupełnie poufną. — Musimy o wielu rzeczach pomówić, wiele rozjaśnić na cztery oczy z zapewnieniem nie robenia z tego użytku. Proszę o to panią marszałkową Guébriant, zastępczynię Francji, gdyż obecną konferencję uważam za ukończoną.

Wymawiając ostatnie wyrazy, król zwrócił uwagę na pasek ambasadorowej, przy którym wisiał zegarek.

Pani Guébriant starała się zadołwić ciekawość króla. Nakoniec tenże wyrzekł:

— Pozwól mi pani powiedzieć, że zegarek ten niezmiernie mi się podoba. Sliczne pieściółko, jakiegom dotychczas nie widział tak pod względem kształtu jako i emalii. Posiadam wiele zegarków, ale żaden nie jest do tego podobny.

(d. c. n.)

Teatr PARYSKI II Aleja 19.

Program od soboty 20 do wtorku 23 b. m.

FATALNA NOC

Sensacyjny kino-dramat w 3-ech częściach z udziałem pierwszorzędnych artystów, w głównej roli z panem MOZZUCHINEM.
A to się złapali (Komedja w 1 akcie)
Dzibie wybrzeża Belle Ile (Natury)
Malpa Morys II. Varlata.

Na scenie:

Papugi naszej babuni

Operetka w 1 akcie Listowskiego.
z udziałem całego towarzystwa.
Nowa wystawa! Wspaniość!!

Ceny miejsc

Kupon w loży	Krasoła parter	Galerja
70 pl. 50 hal. 40 kop.	90 pl. 80 hal. 30 kop.	50 pl. 40 hal. 20 kop.

Teatr „ODEON”

Od środy 24 Listopada wystawia

NERON

Potwór na tronie

Krwiożerczy Oczar. — Świeczniki Chrześcijaństwa

Wielka tragedia dziejowa w 8-iu częściach, arcydzieło firmy „Gloria w Turynie” odznaczone pierwszą nagrodą na obecnej wystawie w Ameryce. Obraz ten zachwiała wszystko, co dotąd ukazało się na ekranie.

Uwaga: Tragedja powyższa ilustruje całe panowanie Nerona i niema nie wąpólnego z „Quo-Vadis”

Teatr „ODEON” II Aleja 43

Program od piątku 19 do wtorku 23 b. m.

DRAMAT SARY

Wzniosła tragedia żydowskiego młocstwa bezdzietnego w 3 częściach.

LEGENDA o ANASWERZE (historyczny)

Wyspa Bornholm na Baltyku (z natury)

Córka Albionu (Komedja)

ANONS: Wróćcie wysiewiny wspaniałe dramaty w 5-ciu częściach „Tragedja Ledy”

Ceny miejsc

Miejsce w Loży	II Miejsce	III Miejsce	Wojtkowi
50 pl. 30 kop. 20 hal.	40 pl. 25 kop. 15 hal.	30 pl. 12 kop. 7 hal.	50 pl. 18 kop. 40 hal.

Dać na wszystkie miejsca placę połowę.

na unji patriotycznej klubu lotniczek francuskich i M-lle Prowost Damos, skarbniczka tego związku, wy stosowały do naczelnej komendy armji usilne prośby, ażeby jaknajszyciej uwzględnił ich chęć słuzenia ojczyźnie.

Obecny najwyższy szef francuskiego korpusu lotniczego, gen. Hirschauer nie sprzeciwiał się użyciu lotniczek w służbie wojennej, domagał się jednak, by kobiety pełniły służbę poza frontem.

Obecnie jednak w prośbach swych wskazują te latające amazonki, iż od 3 lat daly dowód zdolności i przytomności awiatycznej, nadto podnoszą, że w zupełności nie ustępują swym męskim kolegom w prowadzeniu aparatu jak i obserwowaniu. Twierdzą nawet, iż oczu kobiety ostrzej widzą nie tylko w miłości, ale i w nienawiści.

Mężczyzna, według nich, jest daleko gorszym obserwatorem. Potrafią również w każdym niebezpieczeństwie zachować zimną krew i nie zemleć.

Nowy podsekretarz państwa dla aeronautyki Benard zasypany jest obecnie prośbami, domagającymi się dopuszczenia kobiet do służby frontowej, a—jak dzienniki paryskie w ostatnich dniach doniosły—p. Benard zgodził się na dopuszczenie na razie obu przewodniczek nowego ruchu kobiet francuskich.

Latanie ludzi.

Przeszczepienie nerwów zwierzęcych do organizmu ludzkiego zostało doprowadzone do wielkiej doskonałości przez chirurga d-ra Grudewa w Moskwie.

Na posiedzeniu chirurgów wojennych przedstawił swoje doświadczenia, w których sparalizowanemu rekom i nogom żołnierza przywrócił władzę za pomocą przeszczepienia nerwów prosięcych. g

Dziwna choroba.

Paryska akademia umiejętności zajmowała się niedawno nieznaną dotychczas chorobą epidemiczną, jaka panuje wśród wojsk ekspedycyjnych na Gallipoli.

Choroba ta, która otrzymała nazwę „gorączka trzynidnowa”, powoduje ukłucie pewnego rodzaju mucha. Choroba objawia się gwałtowną gorączką, która trwa przez trzy dni; chorego można wyleczyć bez złych następstw dla niego. Powtórnie zapadnięcie na tę chorobę powoduje zaburzenia systemu nerwowego.

Spór o gratyfikację.

Berliński sąd handlowy przysądził na rzecz pracownika bankowego od instytucji, w której pracował do d. 1 kwietnia b. r., gratyfikację za rok 1914.

Sąd podzielił wywody biegłego (z Deutschen Bankbeamten - Vereinu), który dowodził, że pozostawienie bankowi swobody udzielania lub nie gratyfikacji, stanowiącej część zarob-

Niniejszem mamy honor zawiadomić, że otworzyliśmy w Częstochowie Oddział naszego Biura Budowlanego.

Kantor nasz znajduje się w Alei II-iej Nr. 23, na I piętrze, i poleca: opracowywanie projektów i kosztorysów, jak również wylczenia statyczne (obciążenia i wytrzymałości) przy konstrukcjach żelazo-betonowych wszelkiego rodzaju. Służymy chętnie pierwszorzędnie referencjami. Polecając się uwadze P. T. zainteresowanych.

pozostajemy z wysokim szacunkiem

Boswau i Knauer

T. z o. p. „Bauausführungen“

Katowice, Bernhardtstr. 50, telefon 464 i 468.

ku, byłoby przeciwne dobrym oby czajom.

UrządNIK, występując 4 kwietnia 1915 r., podpisał wprawdzie zrzeczenie się tego wynagrodzenia, ale uczynił to pod naciskiem, gratyfikację więc za rok 1914 wypłacić należy, jako niewydaną pracownikowi w swoim czasie część wynagrodzenia. k

Produkcja złota w Rosji.

Według wykazów rosyjskiego czasopisma fachowego, „Złoto i Platyna” wytopione w rządowych leżarniach złota w Rosji w 1914 roku 2626 pudów (pud, równa się 16,365 kilogramom) wobec 2435 pudów w r. 1913, przyrost produkcji w roku 1914, wynosił zatem 191 pudów, czyli 7,9 procent produkcji roku poprzedniego. Produkcję złota w Rosji w ostatnich czterech latach przedstawiają następujące liczby.

Wydobyte (pudów):

w Syberji

w r. wschod.,	zachod.,	Uralu	raz.	
1911	2185	189	132	2454
1912	1894	200	190	2284
1913	2023	204	207	2844
1914	2263	204	139	2627

Liczy powyższe wykazy, że wydobywanie złota z Syberji wschodniej w ostatnich dwóch latach wzrosła o 369 pudów; r. 1914 przewyższa wydobycie z r. 1913 o 249 pudów czyli 11,9 proc. Natomiast produkcja w Uralu zmniejszyła się o 48 pudów, czyli o 23,3 proc.

Wydobycie chemiczne czystego złota wynosiło w r. 1914, ogółem 2207 pud. czyli o 171 pudów więcej aniżeli w roku 1913. Wyniki produkcji prywatnych leżarni jeszcze się nie ukazały, jeżeli one wydobyły tyle chemicznie czystego złota, ile w r. 1913 tj. 791 pudów, wynosiłaby ogólna produkcja złota w Rosji (w r. 1914) 3178 pudów, czyli o 171 pudów więcej, aniżeli w r. 1913.

KALENDARZYK

Dziś 23 we wtorek Klemensa, Felietyaty
Jutro 24 w środę Jana od Krzyża W.
Wschód słońca o godzinie 7 m. 37.
Zachód słońca o godzinie 3 m. 36.

Wiadomości historyczne

1609 Maryna Mniszówna zaślubiła cara Dymitra
1793 Redukcja wojsk do 15,000.

Repertuar teatrów.

Dziś we wtorek:

Paryski — „Papugi naszej babuni”
oper. w 1 akcie i obrazy
kinematograficzne.

Odeon — Obrazy kinematograficzne.

... Czegóż z nami nie wyrabiano?
Tępią nasze cnoty, a hodowano
występkę i mówiono światu, że się
nas leczy z błędów historycznych!
Andrzej Niemojewski.

Podania, Prośby i Obrony,

— Sprawy weksłowe —

Przepisywanie na maszynach, oraz wszelkiej korespondencje niemieckiej, jak również porad prawnych zafatwia skutecznie
Renomowane Biuro Prośb M. Schönfeld ul. Cerkiewna №5 parter z frontu,
Uwaga: Należy zwracać bacność na ulicę i № domu. 823—

Licytacja w Lombardzie

Częstochowskiego T-wo Poż.-Oszczędn.

odbędzie się dnia 26 listopada od godziny 3-iej po południu. Bieg oglądania, zgłaszający procentów—po dn. 15 Listopada doehowane będą koszty licytacyjne.—

Częstochowskie T-wo Poż.-Oszczędn.

wzywa niniejszem wszystkich członków, dłużnych Towarzystwu, do regulowania rachunków. Wobec przepisów obowiązujących. Towarzystwo zmuszone będzie poszukiwać swoich należności na drodze sądowej, co pociągnie za sobą poważne koszty. Zarząd nie wątpi, iż członkowie dla uniknięcia tych następstw popieszą z regulowaniem długów.

Zarząd.

Kalendarze
na 1916 rok
ścienne i książkowe nadeszły
ceny hurtowe i detaliczne
Aleja II kiosk z gazetami.

Teatr „CORSG”

Dziś

Zmiana

Programu

Kinematograficznego.

UWAGA: Do obrazów przygrać bezde Trio.

Początek przedstawień w sobotę o r. 5, a niedzielą o godzinie 3 po poł. w tygodniu o godzinie 3 po poł.
Koniec w niedzielę 9 m. 45 wieczerem.

Doktor BRONIAŁOWSKI

Częstochowa, Nowy-Rynek 5, telefon 34.
Choroby skórne, płuca, włosów weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 po poł. Poie od 3-iej popołud. Stojule wadziące wstrząsanie SALWARSIAN (DATA 508 i 514 i badanie krwi na syfilis.

Do Homoczenia przyjmuję akta notarialne i inne dokumenta Peske Wielunia 12. 0161-

Do wydzierżawienia ogród owocowo-warzywny oraz do sprzedania 7 lip zdatnych na wyrobę.
Sanki parokonne bardzo mało używane do sprzedania. Ostatni Grosz Bór 31. Witkowski. 822—

Oddam na własność dziewczynkę 5-cio letnią ładną i zdrową niechrzącą. Wiadomość w przytuliku Dr. Pietrasiewicza ul. Jasnohorska.
Mamka zdrowa ze świeżym pokarmem poszukuje miejsca. Wiadomość w przytuliku 0171—

Korepetytor maturzysty poszukuje korepetycji lub kondycji. Cena przystępna Dojazd 5 Sokolnicki. 0170

Do wynajęcia tania różne mieszkania składające się z dużego pokoju i kuchni. Mieszkaniela te odpowiednio są także na skład. Tamże duży plac do wynajęcia. Wiadomość u stróża domu ul. św. Stanisława 5. 0186

Do sprzedania lub wynajęcia fortepian, także do wynajęcia pianino. Wiadomość Zielona 18. 0164—

Poszukuje zaraz miejsca jakiegokolwiek jako nauczyciel wiejski, domowy, lektor, pisarz, dozorca, magazynier, pomocnik, rachmistrz, kasjer i. t. p. Zaskawa oferty przesłać proszę do Adm. i. t. p. starszego nauczyciela* Urzędka jednocześnie o buty i odzież ciepłą zimową Zaskawych osób. 0175—

Poszukuje się inteligentnej osoby do widowa bardzo skromnych wymagań do zajęcia się dzieckiem i domem, chwilowo za mieszkaniem i żyje. Wiadomość Aleja III 55 m. 13 od 1 do 3 god. 0176—

Zinąta książeczka wkładkowa № 75 wydana przez Częstochowskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu na imię Stanisława Lewkowicza. 826—

Potrzebna nauczycielka do dzieci na wyjazd ze świadectwem 4 klasowej wyższej szkoły. Wadomość w sklepie Musiałowicza II Aleja 42. 827—